ಭಾರತದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ನ್ಯಾಯ • ಸಮಾನತೆ • ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ • ಸಂವಿಧಾನದ ರಕ್ಷಣೆ

೧. ನ್ಯಾಯಾಂಗ

“ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.”

೨. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

“ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.”

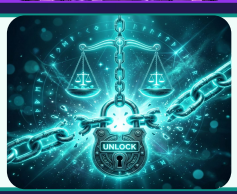
೩. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

“ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.”

೪. ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

“ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಕೆಳಹಂತದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು.”

೫. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

“ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ.”

೬. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ

“ನಾಗರಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯ.”

೭. ಲೋಕ ಅದಾಲತ್

“ರಾಜಿ ಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ವಿವಾದಗಳ ಪರಿಹಾರ.”

ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

೧

೧. ಸ್ಥಳ

“ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿದೆ.”

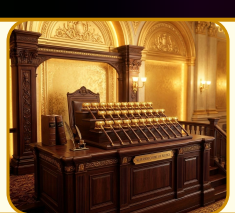
೨

೨. ಸ್ಥಾನ

“ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.”

೩

೩. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು

“ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ 34 ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮಂಜೂರಾದ ಬಲ.”

೪

೪. ನೇಮಕಾತಿ

“ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ.”

೫

೫. ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು

“65 ವರ್ಷಗಳು.”

೬

೬. ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು

“ಸಂವಿಧಾನದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವಾದಗಳ ನಿರ್ಣಯ.”

gptteachers.in

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

ಅರ್ಹತೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು

SECTION A — ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅರ್ಹತೆಗಳು

೧

೧. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅನುಭವ
"ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 5 ವರ್ಷ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಸೇವೆ."

೨

೨. ವಕೀಲರ ಅನುಭವ
"ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 10 ವರ್ಷ ವಕೀಲರಾಗಿ ಸೇವೆ."

೩

೩. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ (ಪರ್ಯಾಯ)
"ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕು."

೪

೪. ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು
"ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು – 65 ವರ್ಷಗಳು."

SECTION B — ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು

೧

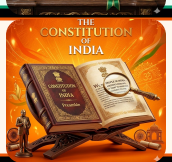
೧. ವಿವಾದಗಳ ಪರಿಹಾರ
"ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ವಿವಾದಗಳ ಪರಿಹಾರ."

೨

೨. ರಿಟ್ ಆದೇಶಗಳು
"ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಿಟ್ ಆದೇಶಗಳು."

೩

೩. ಸಂವಿಧಾನದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
"ಸಂವಿಧಾನದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ."

೪

೪. ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ
"ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ."

೫

೫. ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ರಚನೆ
"ಅಗತ್ಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ರಚನೆ."

ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

೧

೧. ಸ್ಥಳ

“ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.”

೨

೨. ಸ್ಥಾನ

“ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.”

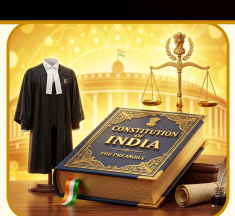
೩

೩. ನೇಮಕಾತಿ

“ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ.”

೪

೪. ಅರ್ಹತೆ

“ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿದ್ದು, ನಿಗದಿತ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸೇವೆ ಅಥವಾ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.”

೫

೫. ನಿವೃತ್ತಿ

“62 ವರ್ಷಗಳು.”

೬

೬. ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು

“ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ.”

gptteachers.in

ಲೋಕ ಅದಾಲತ್ — ಜನತಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

ರಾಜಿ ಸಂಧಾನ • ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ • ಶೀಘ್ರ ಪರಿಹಾರ

೧

೧. ಅರ್ಥ

"ರಾಜಿ ಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ."

೨

೨. ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ

"ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರ ನ್ಯಾಯಪರಿಹಾರ."

೩

೩. ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿಗೆ

"ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರ."

೪

೪. ಸಮಯದ ಉಳಿತಾಯ

"ದೀರ್ಘ ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಳಂಬವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು."

೫

೫. ವೆಚ್ಚದ ಉಳಿತಾಯ

"ವ್ಯಾಜ್ಯ ಪರಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು."

೬

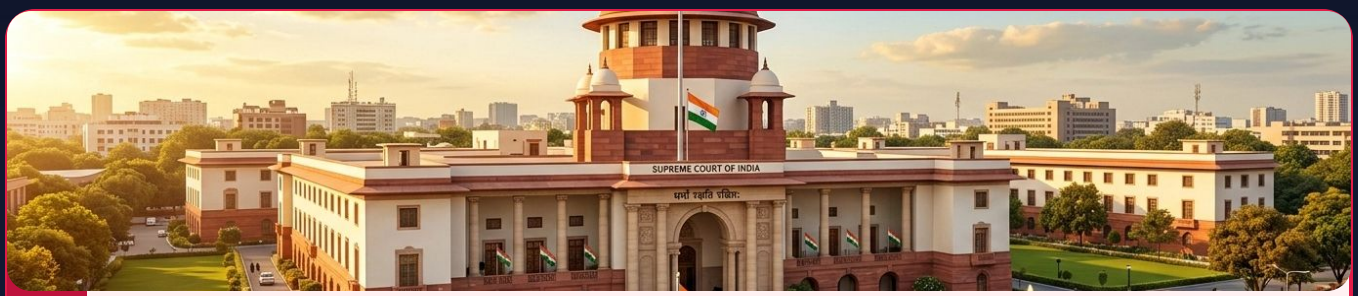

೬. ತೀರ್ಪಿನ ಮಹತ್ವ

"ಲೋಕ ಅದಾಲತ್‌ನ ಒಪ್ಪಂದಾಧಾರಿತ ತೀರ್ಪು ಅಂತಿಮ ಮತ್ತು ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ."

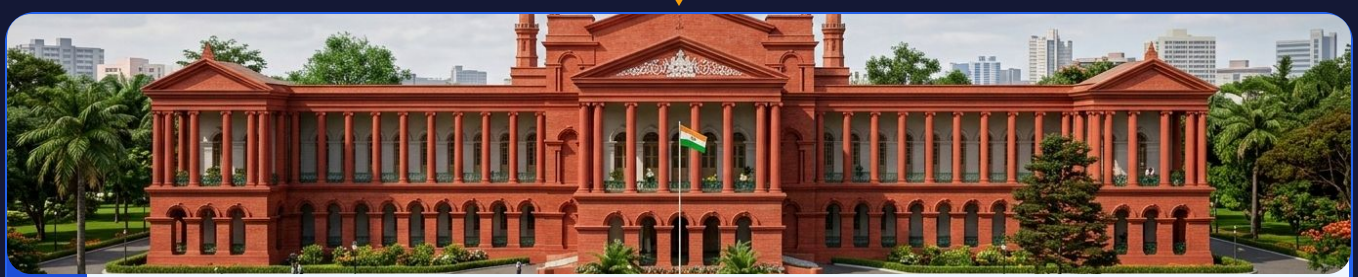
ಭಾರತದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಹಂತಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ

೧. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

"ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ – ನವದೆಹಲಿ."

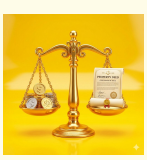
೨. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

"ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು."

೩. ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

"ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಳಹಂತದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು."

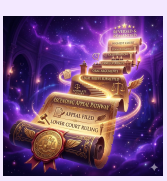
ನಾಗರಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

"ಹಣ, ಆಸ್ತಿ, ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದಗಳ ವಿವಾದಗಳು."

ದಂಡ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

"ಕೊಲೆ, ಕಳ್ಳತನ, ದರೋಡೆ ಮೊದಲಾದ ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳು."

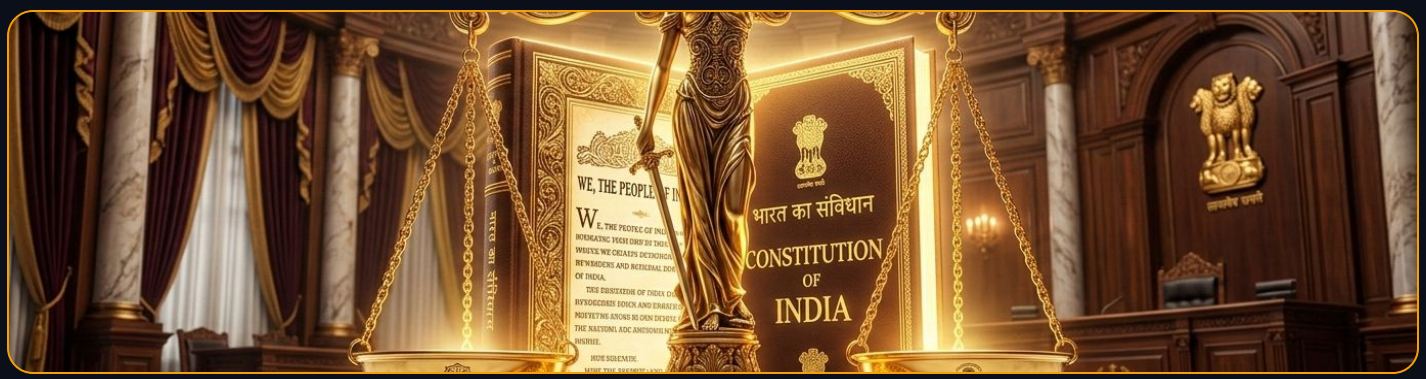
ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ (Appeals Pathway)

"ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಳಹಂತದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪಿನ ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೂ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ."

gpteachers.in

ನ್ಯಾಯಾಂಗ — ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾಠದ ಪುನರಾವರ್ತನೆ

ಕಾನೂನು • ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು • ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು • ನಾಗರಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳು

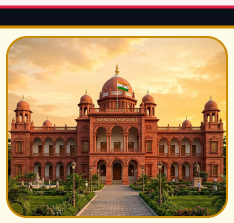
೧. ನ್ಯಾಯಾಂಗ

“ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.”

೨. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

“ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ; ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು 65 ವರ್ಷ.”

೩. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

“ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ; ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು 62 ವರ್ಷ.”

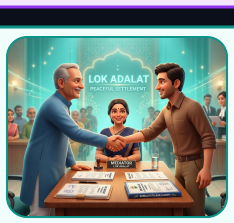
೪. ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

“ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಕೆಳಹಂತದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು.”

೫. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

“ಶಾಸಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದೆ ಪಕ್ಷಪಾತರಹಿತ ಕಾರ್ಯ.”

೬. ಲೋಕ ಅದಾಲತ್

“ರಾಜಿ ಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ಶೀಘ್ರ ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರ.”

೭. ನಾಗರಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ

“ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯ.”